



Folk & Världs MUSIKGALAN

Direktsänd
gala med
prisutdelning
27 mars

Program hela
galaveckan
23–27 mars 2021

Pris på nya vis
Välkommen in – och håll ut!
Som en dans på distans
Hjältar för samtid och framtid
Musikliv i scenförändring
Folkkultur för unga

Webbinarier, panelsamtal och
branschträff online

VI FIRAR ETT OVANLIGT ÅR

2020 var inget vanligt år och Folk & Världsmusikgalan 2021 blir ingen vanlig gala. Denna gång är vår uppgift att prisa och hylla de insatser som gjorts inom folk-, världsmusik och -dans trots förutsättningarna som rått 2020 för musik, dans och kulturlivet.

Vi kastades in i en oväntad utmaning och har antagit den. Folk- och världsmusiken har visat sig vara härligt obändig. Det har spelats utanför fönster, äldreboenden och i ett och annat älg-torn. I många delar av landet har människor fått glädjen att lyssna till levande musik på nya sätt.

Andra "folkhäljtar" har ordnat små intima trädgårdsstämmor. Flera spelmansstämmor och festivaler har ställt om till digitala evenemang och virtuella upplevelser. Några scener har återkommande

Foto: Sabina Wikner



bjudit på webbsända konserter. Bokningsbolag, studieförbund, ljud- och ljusfirmor, enskilda artister och band har anpassat sin verksamhet och vässat fram nya kunskaper anpassade till omständigheterna. Några har till och med släppt ny fantastisk musik trots inställda turnéer.

Tillsammans och var och en för sig har vi utvecklat nya kompetenser och upptäckt att en lösning på ett problem också kan leda till nya utmaningar och frågeställningar. Hur känns det

» Varmt välkomna till Folk & Världsmusikgalan 2021 «

att som musiker leverera med endast kameran som närvarande åhörare? Vad tänker en musikstuderande om sitt framtida yrkesliv? Hur håller vi inspirationen och glädjen vid liv?

Här i galans programtidning kan du läsa om några av alla de som på olika sätt antagit de särskilda utmaningar som 2020 har inneburit.

För årets gala har de vanliga priskategorierna och prisstatyetterna bytts ut mot galastipendier med en prissumma. Men folkets röst består! Förslagslådan på folkgalan.se har fyllts med mångahanda välmotiverade förslag om värdiga pristagare för insatser 2020.

Varmt välkomna till Folk & Världsmusikgalan 2021, en livesänd konsert med prisutdelningar och firande av den höga konstnärliga kvalitet och de livskraftiga gräsrotter och traditioner våra genrer vilar på. Välj bland spännande ämnen i seminarieprogrammet och varför inte titta in på **Branschfrukost online** under galaveckan?

Thuva Härdelin

RIKSSPELMAN

- Verksamhetsledare Riksförbundet för Folkmusik och Dans
- Projektledare Folk & Världsmusikgalan

INNEHÅLL

	4 Gala-konserten	7 Årets jury	8 Seminarie-programmet
	10 Folkhäljta: Norrköpings folkmusikfestival	11 Folkhäljta: Distanserz	12 Rapport från ett mörkt läsår
14 Folkhäljta: Digistämman	15 Folkhäljta: Det virtuella spelmanslaget		16 Ett jubileumsår i direkt- sändning
18 Folkhäljta: Petter Berndalen	19 Folkhäljta: Göteborg Folk Festival		20 Branschfrukost och arrangörs- träff
	22 Folkgävlar gör som de vill	24 Folkkultur för unga	28 Streaming som egen konstform
	30 Småskaligt på Klubb SAM	32 Finurliga folkhäljtar	34 Tack för i år!

GALAKONSERTEN 27 MARS

Folk & Världsmusikgalan direktsänds från Stallet Världens Musik i Stockholm lördag 27 mars kl 18.00. Medverkande artister är Tibble Transsibiriska, Louisa Lyne & Di Yiddishe Kapelye, Samantha Ohlanders & Linnea Aall Campbell samt Lena Willemark & Mikael Marin. Galan leds av Brita Björs och Erik Rask. Sex priser delas ut till Årets Folkhjältar! Plus STIM:s särskilda pris till Årets Kompositör! Galan sänds från [facebook.com/folkgalan.se](https://www.facebook.com/folkgalan.se).

LOUISA LYNE & DI YIDDISHE KAPELYE

Mycket har hänt sedan Louisa Lyne & di Yiddishe Kapelye släppte sitt första album *Debyut* 2012, men genomgående är den varma och känslosamma musikaliska atmosfär som sedan dess fångat publik världen över. Gruppen rör sig med säkerhet mellan traditionell klezmer, modern pop och världsmusik. Med elektroniska beats, latinska rytmer och inslag av konstmusik och folksång arbetar de med jiddisch i ett helt nytt sammanhang, som samtidigt förefaller helt självklart. Louisa Lyne är född i Härnösand och har genom ett brinnande intresse, studier och lust tillägnat sig språket och det judiska kulturarvet. Trots att hon inte vuxit upp med judiska traditioner har hon gjort kulturarvet till sitt och funnit sin alldeles egna konstnärliga röst i dess mitt. Gruppen har rönt stora framgångar både för sina liveframträdanden och album, nu senast för tredje skivan *LUST* som fått lysande



Foto: Sara Ljunggren

recensioner både i Sverige och runt om i Europa. Genom SVT:s programserie *Folkets musik* blev gruppen hyllad med sin version av The Arks *It Takes A Fool To Remain Sane (S'nemt A Nar)*.

Medlemmarna är:
Louisa Lyne - sång
Irina Binder - fiol
Edin Bahtijaragic - accordion
Johnny Aman - kontrabas
Anna Thorstensson - cello
Anders Thorén - piano
Marcus Gunnarsson - gitarr

GALANS PROGRAMRÅD

Magnus Ek, folk- och världsmusikproducent Kultur Gävleborg
Patrik Andersson Tidman, spelman och verksamhetsledare på Sveriges Spelmäns Riksförbund
Lotta Johansson, dansare och producent Folkmusikens Hus, folkmusikkonsulent på Bilda
Emma Johansson, folkmusikproducent Förvaltningen för kulturutveckling, Västra Götaland
Emrik Larsson, producent Musik Hallandia

TIBBLE TRANSSIBIRISKA

”En kompromisslös nyfikenhet och gränslöshet som gör att det sticker ut i Balkanmängden. Domra-plinkande, sång på svenska, dramatiska balladberättelser och klezmerliknande eufori knådas ihop till en kompott som gör att det rycker såväl i ben som i hjärtmuskeln.” Så skrev Lira om senaste albumet *Swedisko*. Tibble Transsibiriska blandar senti-

mental dramatik och hejdlöst ös på ett sätt som lockat en allt större supporterskara. Med rötter i svensk musik och en stor passion för romsk musiktradition och balkanmusik, skapar sju-mannabandet ny musik som vittnar om kraften i att hämta inspiration över kulturella gränser. Musik som glöder av lekfullhet, driv, virtuosi-

tet och spelglädje. Live tar Tibble Transsibiriska andan ur sin publik med massor av energi. Finns det inget dansgolv så dansar folk på borden ...
Medlemmarna är: Jonas Runefelt - domra och sång, Martin Kjellgren - trummor och sång, Emil Rotsjö - fiol, gitarr och sång, Hiroko Nishikawa - saxofon och sång, Sergiusz Markowski - dragspel och sång, Anton Svanberg - tuba.

Foto: Ola Höglund

LINNEA AALL CAMPBELL & SAMANTHA OHLANDERS

Klingande festsalar - Världsarvets musik

De ståtliga hälsingegårdarna, framför allt i Ljusnans dalgång, är unika och numera en del av Unescos världsarv. Linnea Aall Campbell och Samantha Ohlanders är uppvuxna med hälsingegårdarna runt knuten och de gamla hälsingelåtarna i de violer de sedan barnsben trakterat.



Foto: Richard Viklund

Nu är de två av landskapets främsta unga utövare. 2020 fick Linnea och Samantha Region Gävleborgs residentsstipendium kopplat till Världsarvet Hälsingegårdar för sitt konsertprojekt *Klingande Festsalar - Världsarvets musik*.
- Vi vill bredda bilden av Världsarvet Hälsingegårdarna som något mer än romantiska allmogeliker från en svunnen tid och försöka förmedla en djupare förståelse ▶

► för kulturen kopplad till dessa gårdar och vad de har och kan ha för roll i vårt samhälle i dag, har Linnea och Samantha sagt. Vi vill placera in oss och vår musik rakt in i en historisk kontext och på så vis levandegöra traditionskedjan. Röster, musik, berättelser och erfarenheter från olika tider klingar tillsammans och skapar en ljudlig dimension av Världsarvs gårdarna i Hälsingland.



LENA WILLEMARCK & MIKAEL MARIN

Årets gala har nöjet att presentera en duo man sällan hör på egen hand. Lena Willemark och Mikael Marin hör sedan länge till Sveriges främsta folkmusiker. Mångsidigare än de

flesta, Lena som framstående sångerska och fiolspelman med grundmurade rötter i den traditionella musiken runt Älvdalen i Dalarna, och Mikael med sin viola, 30 år och otaliga skivor med Väsen bakom sig liksom spel i många andra konstellationer. Bägge är

framstående kompositörer och prisbelönta i många sammanhang. Lena hörs ofta i trion Frifot medan Mikael uppmärksammats bland annat för sitt samarbete med norske Ånon Egeland. Det här blir något alldeles extra ni inte vill missa under galasändningen!

KONFERENCIERER

BRITA BJÖRS

En hälsingsk mångsysslare i Malmö, Årets artist på galan 2020 då man hört och sett Brita agera i den egna föreställningen Folkmusikens Queen B, spela bas i bluegrassbandet Happy Heartaches eller sjungit skabrös allsång.



ERIK RASK

En sörmländsk fågelskådare, världsmusikant och producent i familjebandet Kolonien liksom i monumentalprojektet Världens Band. En energisk projektledare för Ethno Sweden i Rättvik fast han bor i Göteborg.



Foto: Mats Lefvert

ÅRETS JURY! Årets jury har bara en kategori att hålla reda på när de ska utse vilka som ska belönas 2020. Å andra sidan så är det många föreslagna som gjort fina insatser under coronaåret på helt olika sätt. Artister, grupper, eldsjälar, föreningar, institutioner och organisationer. Sex vinnare ska det bli. Minst. Och här är de sex som har det svåra uppdraget att välja ut vinnarna:

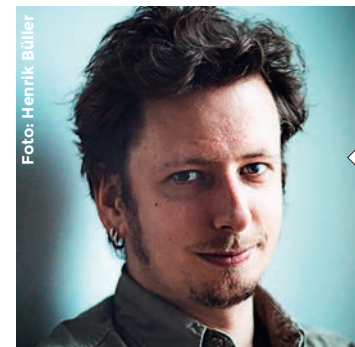


Foto: Henrik Bällér

NISSE BLOMSTER - juryordförande

Nisse är ordförande för riksorganisationen Folk You - Folkkultur för unga. Han är ursprungligen från Upplandslätten men är sedan många år tillbaka verksam som musiker och bosatt i Göteborg.



Foto: Helena Andersson/Holmavilla

ARVID STAAF

Arvid har varit producent för Umeå Folkmusikfestival 2019 och 2020. Uppväxt i Bygdsiljum och verksam i Västerbotten sedan många år tillbaka, både som musiker, ljudtekniker och arrangör.



MIRJA PALO

Mirja är en sångerska och kantelespelare från Arvidsjaur med hjärtat i den norrbottenska folkmusiken. Hon arbetar som frilansmusiker med bas i Jokkmokk och Luleå. 2020 blev hon nominerad till Årets Nykomling på galan.

Foto: Christoffer Holmberg

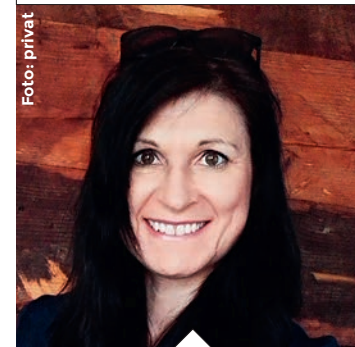


Foto: privat

NADIN AL KHALIDI

Nadin, ursprungligen från Bagdad, Irak, har berikat hela världen med sin musik. Sedan 2001 bor och verkar hon i Sverige. Hörs främst i den egna gruppen Tarab-band. Har fått pris på galan flera gånger liksom varit konferencier två gånger.

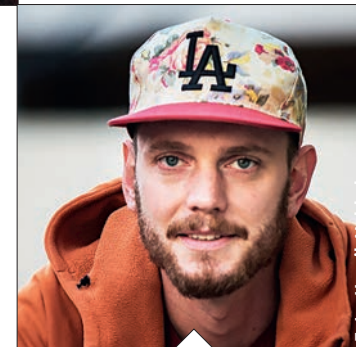


Foto: Henrik Nyblad

EMIL WESTBERG

Emil jobbar som producent för Kulturhuset i Bollnäs. Utbildad som klassisk musiker i Stockholm men sögs in i folkmusikens hjärta i och med sin flytt till Järvsö 2014.



ASTRID SELLING

Astrid är verksamhetsledare för Musikcentrum Syd. Hon är kompositör, leder folkmusikkör, ägnar mycket tid åt musikarkiven och är riksspelman på fiol med rötterna i Blekinge.

Foto: Fares Mansour

WEBBINARIER 23-27 MARS

Passa på att ta del av debatten eller lära dig mer på några av de kostnadsfria webinarier som arrangeras i samband med Folk & Världsmusikgalan 2021. Exakt dag och tid hittar du på hemsidan folkgalan.se.

SKILDA VÄRLDAR I FOLKMUSIKEN

Håller den vokala och den instrumentala folkmusiken på att glida isär? Var är de sjungande männen? Och hur lyfter vi sången i framtiden? Med utgångspunkt i Annika Hammers undersökande reportage i Liras vinternummer 2020 diskuteras dessa frågor i en panel bestående av Annika Hammer, skribent och sångerska, Susanne Rosenberg, sångerska och professor i sång, Ingrid Åkesson, musiketnolog och sångforskare, Johanna Böjla Hertzberg, sångerska och pedagog, och Carl-Erik Carlsson, sångare. Moderator: Patrik Lindgren, Lira.

DANSEN, MUSIKEN OCH MÄNNISKAN

Välkommen till ett samtal mellan Ellika Frisell, spelman, pedagog och ledamot av Kungliga Musikaliska Akademien och folkdansaren och koreografen Anna Öberg. Samtalet tar sin utgångspunkt i vad musiken och dansen gör med människan. Vad händer när man dansar eller spelar? Och vad händer när det inte går – som till exempel under en pandemi? Och går det att sätta ord på? Folkmusikens hus och Studieförbundet Bilda arrangerar i samband med Kungliga Musikaliska Akademiens 250-årsjubileum en samtalserie under rubriken Folkmusik - vadåå?

DANS PÅ DISTANS

Ett samtal om hur mycket man kan man anpassa en dans och när blir det en ny dans? Diskussion mellan tre dansinstruktörer med mångårig erfarenhet av att lära ut danser. Pandemin har för med sig anpassning och tvingat fram danser med avstånd och utan byten. Lyft och knäfall kan ställa till problem när ålder och

kropp hos dansarna gör det omöjligt. Kan man ta bort eller ändra i dansen och ändå kalla den vid det ursprungliga namnet? När blir det en ny dans? Lyssna på synpunkter och tankar från Fredrik Bergh, instruktör i folkdansföreningen Kedjan och Stockholmsdistriktet, Cecilia Lindkvist, instruktör i bland annat Skansens folkdanslag, och Annika Emanuelsson, instruktör i Ringsjögillet och ledamot i Dans- och musiksektionen.

SMYCKEN, ROSOR OCH HUVUDBONADER

Ett samtal om likheter och skillnader i detaljer i våra dräkter i Sverige, men också över hela världen. Influenser vandrar åt olika håll och plötsligt kan det som anses unikt för just ett område dyka upp på en helt annan plats. Exempel på när likheterna kan vara slående är i just smycken, rosor och huvudbonader. Medverkar gör Wiveca Linderström, som arbetat med dräktsmycken och skrivit boken Dräktsilver. Wiveca har jämfört dräktskick från kungahus till bondesamhället. Eva Strömbäck, dräkt- och textilhistoriker, som jämfört dräkter och dräktdetaljer från olika områden. Anna-Karin Jobs Arnberg som arbetar som verksamhetschef på Dalarnas Museum och ansvarar för samlingarna, hon har också mästarbrev i päsöm. Anna-Karin har bland annat undersökt rosen som symbol och hur den vandrat över världen.

VARGEN TILLHÖR INTE DEN SVENSKA FLORAN

Ett reflekterande samtal om kulturarv och kulturarvande. Vi är alla en del av en jättelik myrstack med skiftande tillhörigheter, kollektiva minnen och en inbyggd stråvan efter

gemenskap och tillhörighet. Det är en utmaning att skapa kompassriktningar i ett tidsflöde, att bringa ordning i ett myller av mänskliga generationsvävar. Kulturarv kan ses som ett slags ständigt kollektivt förhandlande som bara kan ske om många är delaktiga, först då blir fler nyanser av kulturarvs begreppet belysta. Hur kan vi bevara utan att konservera, behålla öppenhet i stället för att åstadkomma slutenhet och stagnation? Kulturarvsfrågan berör inte bara oss som lever här och nu. Vi måste våga lyfta blicken och se bortom oss själva. Skapa en levande rörelse tillsammans med tidigare och kommande generationers perspektiv och lärdomar.

OPERATION: OMSTART!

Pandemin har lamslagit live-musiken. Hur gör du som musiker och artist för att hålla skapandet vid liv under den största krisen musiklivet någonsin upplevt? Hur ser den ekonomiska strategin ut? Och hur ser planen ut för återstarten efter pandemin? Musikcentrum bjuder in musiker och artister till 1,5 timmar där vi fokuserar på verktyg, tips och råd inför omstarten av ett levande musikliv efter pandemin. Vi samlas först i helgrupp i Zoom för att värma upp med några väl valda talare samt en genomgång av de teman som vi sedan fokuserar på i mindre grupper. Därefter delar vi upp oss i så kallade breakout rooms och delar kunskap och inspiration kring olika teman som till exempel Kreativiteten, Pengarna, Den strategiska planen och Presentationen. I varje grupp finns en på temat kunnig samtalsledare. Varje deltagare kommer att medverka i minst två samtal. Allt avslutas med en sammanfattande samling i storgrupp. Häng på för att hitta inspiration för omstarten!



Groupa



Rossmücken

KEYCHANGE - på vilka sätt är pandemin såväl ett hot som en möjlighet för ett jämställt musikliv?

Det globala jämställdhetsprojektet Keychange drivs av Musikcentrum, Reeperbahnfestivalen i Hamburg och PRS Foundation i Storbritannien i partnerskap med organisationer och festivaler i 12 länder. I Sverige är Way Out West partnerfestival. I ett samtal mellan festivalföreträdare, Musikcentrum och artister får du veta mer om projektet, om internationellt jämställdhetsarbete och hur pandemin både är ett hot mot, och en möjlighet för ett mer jämställt musikliv. Fas två av Keychange startade 2019 och pågår till 2024. Dess kärna är karriäruveckling för kvinnliga och icke-binära artister och musikpolitik på nationell och internationell nivå. Samtalar med inbjudna gäster gör Mia Ternström och Ragnar Berthling från Musikcentrum Öst.

OMSTÄLLD FESTIVAL

När covid-19 kom våren 2020 stod det ganska tidigt klart att sommarens festivaler och spelmannsstämmor var i fara. Vissa ställde in, andra ställde om. Fem festivaler och stämmor samtalar om hur de ändrade

sina upplägg med kort varsel. Vilka lösningar blev det och varför? Vilken respons fick festivalerna från publiken? Hur gick det med ekonomin? Och hur blir det 2021? Medverkande: Jenny Gustafsson (Ornungastämman), Thuva Härdelin (Delsbostämman), Ida Hellsten (Norrköpings Folkmusikfestival) och Maria Bojlund på Musik i Syd (Korrö Folkmusikfestival och Folkfest Malmö) samtalar med Ulrika Gunnarsson från Musik i Syd.

IMPROVISERA VIRTUELLT UTAN LATENCY?

I VR-projektet Folk Song Lab på Kungliga Musikhögskolan träffas vi, sitter tätt tillsammans i en cirkel och improviserar kollektivt med rösten. Ja, så var det innan pandemin. Men nu? På KMH har Folkmusikinstitutionen sedan hösten 2020 ett pågående VINNOVA-finansierat forskningsprojekt tillsammans med företaget Elk Audio. Här betatestar Folk Song Lab och lärare och studenter företagets Aloha, som gör latency-fritt musicerande över internet möjligt! Vi berättar om Aloha och våra erfarenheter av tekniken och att musicera över nätet. Medverkar gör bland andra Eva Rune från Folk Song Lab och Susanne Rosenberg från Kungliga Musikhögskolan.

40 ÅR MED GROUPA

Möt Mats Edén och Jonas Simonson, två av förgrundsgestalterna i denna legendariska grupp. Med sin helt unika form av nordisk folkmusik räknas Groupa till en av genrens absoluta supergrupper och har sedan 1981 gått i bräschen för den progressiva nordiska folkmusiken. Genom sin karaktäristiska blandning av äldre melodier, fria improviserade inslag, nya kompositioner och fantasifulla instrumentation har gruppen påverkat en hel generation av musiker. 2021 fyller Groupa 40 år och jubileumsåret firas med spektakulära nya och nygamla samarbeten. Under året kommer gruppen att göra konserter med Lena Willemark, Sara Parkman och Samantha Ohlanders samt norska pianisten Ingfrid Breie Nyhus. Musiken från Kind of Folk-projektet, nyskrivna jubileumsfanfarer och några överraskningar från det välfyllda skafferiet utlovas. Självklart blir det samlingsplatta med godbitar från de tolv albumen som släppts genom åren.

OBS!

Med reservation för ändringar. Fler seminarier kan också tillkomma. Se alla tider och eventuella ändringar på folkgalan.se.

FOLKHJÄLTE NORRKÖPINGS FOLKMUSIKFESTIVAL

Trots kraftiga begränsningar i publikantalet kunde Norrköpings folkmusikfestival genomföras. Arrangörernas kreativa lösning gjorde att fler än 50 personer hörde de medverkande grupperna – samtidigt som restriktionerna följdes.

Coronapandemin lamslog verkligen hela musiklivet under våren och sommaren. I Linköping satt folkmusikföreningen och bet på naglarna. Skulle det lugna ner sig så att man skulle kunna köra sin festival i Norrköping i oktober?

Planeringsprocessen var förstås mycket påfrestande där ingen kunde ge klara besked om vad föreningen fick och inte fick göra. Till slut var det ren tur att de nya restriktio-

nerna som trädde i kraft i slutet av oktober inte kom tidigare. Risken fanns hela tiden att man kanske skulle behöva ställa in.

Men i och med att publikrestriktionerna var 50 personer såg man ändå en möjlighet att få till en festival. Om än på nytt sätt. I stället för att Folkmusik i Linköping skulle agera som ensam arrangör med flera sponsorer, tog man hjälp av tre andra föreningar som hade

huvudansvar för varsin scen: Studieförbundet Bilda, Föreningen Vätterfolk och spelmanslaget Strängar & Rör. De sistnämnda agerade husband och dansare för klassikern VM för Studentspelmannslag som streamades på Bildas Youtubeplattform.

Festivalen fredag–lördag var som tidigare utspridd över flera scener. Maxgränsen 50 personer hölls och festivalen tog fram ett eget hygienkoncept för alla scenerna. 32 konserter med 15 band blev det till slut, fyra av dessa livestreamades också. Grupperna flyttade runt mellan scenerna så att de i slutändan fick spela för fler än 50 personer på en och samma kväll. Publiken köpte biljett till en scen per dag och fick alltså stanna på samma plats hela kvällen. Allt för att minimera smittorisken. Men i och med att banden cirkulerade kunde publiken i samma lokal höra mer än ett band under sin kväll.

Det blev förstås inte samma festivalkänsla som det brukar vara men konserterna fick andra fina kvaliteter, en mer andaktsfull och innerlig lyssnarupplevelse med mindre spring och lek, säger arrangörerna. De vill också tacka sin publik för ett stort ansvarstagande som gjorde att säkerhetsplaneringen höll.

Peter Ahlbom



Ida Meidell Blylod och Johan Hedin i Norrköping.

Foto: Anna-Karin Ekman

Distanserz är Evelina och Magdalena Eriksson samt Christian Cuadra.



Foto: Ingvar Sjöberg

Det var när statsministern talade till nationen i mars som Distanserz föddes. Idén att spela för ensamma och isolerade har gett trions medlemmar fler spelningar än någonsin och har fått efterföljare runt om i landet.

Christian Cuadra hade flyttat ihop med Magdalena och Evelina Eriksson i familjen Erikssons hem i Gottne i Ångermanland, i väntan på att Coronan skulle dra förbi (ha ha) och speljobben komma tillbaka. När Evelinas och Magdalenas farmor beklagade sig över att hon inte längre skulle få träffa folk kläcktes idén att åka hem till folk och spela utanför deras fönster.

De började med att besöka äldre i byarna runt Gottne och fråga om de ville höra lite musik. Och det ville de.

Namnet Distanserz känns ju helt rätt i sammanhanget. Redan första veckan var de runt till sex, sju ställen. Vad gjorde det att snön fortfarande låg och det var kallt om fing-

rarna? Det var ju ändå några plusgrader! I takt med att uppdragen blev fler undersökte de möjligheterna att få ekonomiskt stöd för detta. Och många hakade på och bidrog. Kommunen, Kulturens, folkmusikföreningen och RFoD som tänkte på idén och spred den vidare över landet.

Huvudfokus var att spela för folk som bodde ensamma och därmed var extra isolerade. Men man spelade också utanför hyreshus och äldreboenden. Publiken var ofta en person, ibland två, om det var ett par som bodde tillsammans. Eller om hemtjänsten var på plats.

Utanför hyreshus kunde det vara upp till tio personer i egna lägenheter. Och folk som

kom i bil eller stod vid knuten och lyssnade.

25 konserter blev det redan första månaden. Mer än vad någon i trion haft under en månad tidigare. Till på köpet fick musikerna lära känna sin publik även till namnet och adressen om man säger så.

Saxofon, tramporgel, fioler och sång är gruppens sättning. Repertoaren förstås folkmusik, men med den publiken fick trion blanda in lite annat också. Lite Taube och så publikens favorit – Owe Thörnqvists *Dagny*.

Pandemin är när detta skrivs inte över. Så hör du någon som gnolar på *Dagny* utanför ditt fönster är det bara att glänta på rutan och sjunga med!

Peter Ahlbom

Nedstängningen av Kungliga Musikhögskolan kom som en överraskning. Lovis Jacobsson, gitarrist på folkmusikinstitutionen, berättar om ett annorlunda läsår. "Utifrån de förutsättningar som fanns blev det ändå helt okej", säger hen.

Foto: Peter Ahlbom



RAPPORT FRÅN ETT MÖRKT LÄSÅR

Beskedet kom i mitten på mars. All undervisning ska i fortsättningen ske via digital länk. Ni har till på fredag att hämta era grejor, sedan stänger campus på obestämd tid.

Dramatiskt budskap alltså när Kungliga Musikhögskolan i Stockholm anpassade verksamheten till den växande pandemin. Det blev också inledningen på ett väldigt speciellt läsår för studenterna på folkmusikinstitutionen.

– Ja verkligen, säger Lovis Jacobsson, gitarrist som går tredje året på institutionen.

– Inga fysiska möten, alla konserter, inspelningar i studion och ensembleövningar lades helt på is.

Ingen var särskilt förberedd på nedstängningen, berättar Lovis, och man kunde ta det på olika sätt. Några lärare försökte bara klara situationen så gott det gick medan andra tog chansen att lära sig av den nya tekniken. De kunde spela in videolektioner, förinspelade genomgångar och annat som man kunde ha glädje av längre fram.

Det var en process i början

men det gick ändå hyfsat, menar Lovis.

Så småningom började det också fungera med lektioner på Zoom och andra saker.

– Utifrån de förutsättningar som fanns blev det ändå helt okej, säger Lovis. Jag hade tur att inte ha väldigt mycket undervisning, det var ganska mycket teori och eget arbete för min del. Det gjorde att det ändå gick relativt smidigt. Det var nog värre för dem i ettan och tvåan. I ettan har man mycket ensemblespel, även fler individuella lektioner. De skul-

le också haft danslektioner under det här läsåret.

På sommaren öppnade skolan igen så att studenter som behövde kunde komma och öva i övningsrummen. I augusti öppnade sedan hela skolan – men höstterminen blev förstaså ändå inte som en vanlig hösttermin.

– All undervisning som på ett bra sätt kan skötas via Zoom skulle även i höst äga rum där. Teori och handledning via Zoom, men de musikaliska mötena skulle ske på plats.

»Tekniken är ett bra verktyg – men sedan vill man förstås komma tillbaka till de vanliga lektionerna i alla fall«

Lovis Jacobsson



Foto: Petra Kempl

Detta innebär exempelvis att spela i stor ensemble, där alla tjugotalet studenter vid institutionen deltar. Det funkade – men med två meters avstånd, plexiglas framför sångare och blåsare, handsprit och täta vädringspauser i konsertsalarna.

– Ett väldigt annorlunda sätt för folkmusiker att öva på, säger Lovis. Man är van att sitta så nära som möjligt. Men det har varit nyttigt också, man får jobba med att ha ljudteknik under rep, man får jobba mer med ett annat sätt att lyssna, nu får man höra utvalda delar som man kan haka upp sig på. Nyttigt men väldigt konstigt.

Slutet av terminen har rullat på på samma vis, berättar Lovis. Med uppmaningen att vara ännu mer noga med skärmar på repetitionerna, handsprit och annat – och att man stannar hemma om man har symptom. Det blev en sedvanlig julkonsert också – men till stora delar förinspelad och streamad helt utan publik i salongen.

Och nu då?

– Vi håller tummarna för att det blir bättre. Vi har några spelningar och samarbeten vi hoppas kunna genomföra. För

oss som är en liten genre går mycket att genomföra om vi går tillbaka till max 50 personer i publiken.

Vad har varit den största svårigheten med årets restriktioner och kan man säga att pandemin fört med sig något positivt?

– Det värsta har väl varit bristen på musikaliska möten, säger Lovis. Att man inte kunnat träffas och spela. Positivt är väl integreringen av teknik och den möjlighet tekniken ger i utbildningen. Att kunna ha lektioner och vara med utan att man måste vara på plats. Och att kunna spela in olika saker man jobbar med och dela. Tekniken är ett bra verktyg – men sedan vill man förstås komma tillbaka till de vanliga lektionerna i alla fall.

Framtiden då?

– Det jag tror att många med mig framför allt tänkt är vad man kan göra som inte är att spela live. Som frilansmusiker, filma, spela in, skriva men även annat. Att det kan vara skönt att ha något annat ben att stå på som inte är frilansmusik. Pandemin har absolut skyndat på de tankarna.

Peter Ahlbom

FOLKHJÄLTE #DIGISTÄMMAN

Utifrån tanken om att stötta ekonomiskt och fortbilda i konsten att sända med enkel teknik föddes #digistämman. Satsningen blev en gör det själv-succé som gett ringar på vattnet och hjälpt hundratals musiker att göra konserter.

70 konserter under 13 helger. Sammanlagt ungefär 150 musiker och dansare engagerade. 120 000 i Swishbidrag till de medverkande.

Vårens digistämma överträffade nog alla förväntningar med råge. Och blev samtidigt en förebild som fick många efterföljare senare under året.

Ivar Hedén Judt på Bilda Sydväst fick idén på väg hem från jobbet just när pandemin slagit till och massor av musikervänner fick sina jobb inställda. Vad kan Bilda göra för att hjälpa till? Nån typ av livekonserter kanske? Som man kör hemifrån med befintlig teknik?

Sagt och gjort. På måndagen kläcktes namnet #digistämman och på fredagen, fem dagar senare körde man den första konserten. Guro Kvitte Nesheim solo. För första gången live på nätet och helt och hållet med den teknik hon hade hemma.

Efter det rullade det bara på.

Tanken med #digistämman var både att ge musiker en chans att för en symbolisk ersättning (Bilda gick i med en tusenlapp per skalle) få uppträda men också att få igång musiker att göra sådana här saker själva. Sända hemifrån med enkel teknik. Ett slags fortbildning, säger Ivar.

– Det hängde inte på den bästa tekniken utan handlade mycket mer om närheten och se utvecklingen hos musikerna



Sunniva Abelli från Umeå på scen.

som var med. Att få hjälpa Mats Edén att köra sin första livekonsert hemifrån var ju fantastiskt bara det.

Folkmusikens hus involverades efter några veckor och till slut var man ett gäng på tio-tolv personer som jobbade med #digistämmans konserter. – Det viktigaste här var att hitta någon slags metodik i hur man gör, säger Jon Holmén på Folkmusikens hus. I begreppet stämman finns en tanke om att alla kan vara med, vi väljer inte ut ett segment och gör nåt där. På en stämman kan alla bidra.

Publikt växte #digistämman helg för helg. Det är svårt att uppskatta hur många som tagit del av konserterna, de ligger för övrigt fortfarande kvar på Facebook under Bilda Folk för

den som vill titta. Men efter de första helgerna hade man oftast 50, ibland hundra, då och då flera hundra som kollade. Sammanlagt hade #digistämman 450 000 visade minuter.

Många ville framträda men strax före midsommar lade #digistämman ner. Då hade man jobbat 13 helger i sträck. Och då kunde också musikererna få ut sin del av de pengar publiken swishat in under stämmeperioden.

– Det är ju småpengar för dem som drabbas, säger Ivar. Men för många som jag hade kontakt med var det en kickstart till att hoppa ut i den nya verkligheten och sätta igång. Många har fortsatt med digitala konserter och som folkbildare är ju det väldigt glädjande att

se. 150 musiker som fick göra en konsert själva med stöd från oss. Jag gillar den idén.

Det gör nog artister och publik också. Och Ivar och Jon har också på begäran plockat fram några favoritkonserter:

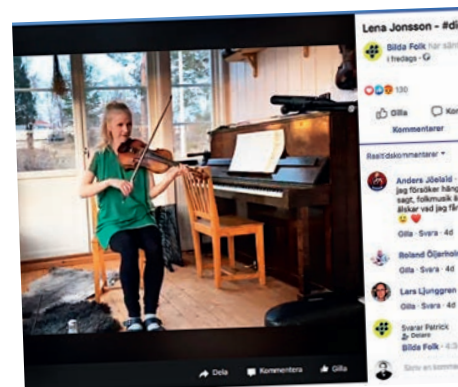
– För mig var konserten med Mats Edén fantastiskt rolig, säger Ivar. En otrolig spelman, men just den här resan han och jag gjorde, att få till en livesändning som funkade och blev bra.

– Vi fick en idé att göra ett spelmansjam från Gärdsjö som blev väldigt fint, säger Jon. Man fick höra av sig och begära låtar så man kunde spela med hemma. Spelmän-

» En otroligt stark interaktivitet i en galen idé som funkade «

nen satt där med tårta och kaffe, öppen eld, det var skumt som fan och dålig bild men det rasade in önskemål om låtar. En otroligt stark interaktivitet i en på sätt och vis galen idé som funkade.

Peter Ahlbom



FOLKHJÄLTE DET VIRTUELLA SPELMANSLAGET

När det elaka viruset slog till var det många som blev sittande hemma utan folk att spela med. Detta ville Lisa Chambers i Uppsala råda bot på och startade Det virtuella spelmanslaget. Gensvaret har varit minst sagt stort...

Plötsligt förstår man hur viktigt det är att träffa sina spelkompisar, att få öva med spelmanslaget eller spela till dansen. Men vad kan man göra åt detta?

Lisa frågade fem spelkompisar om man inte kunde starta en Facebookgrupp där man kunde "träffas" – som ett digitalt buskspel alltså. Efter ett par minuter ringde en av dem och sa "Ja, det var ju en rolig idé och vet du att du redan har 43 medlemmar i din grupp?"

Då var det bara att köra igång. Tonårssonen informerade mamma om att det var "butterflyeffekten" som gjorde att medlemsantalet växte så snabbt. I slutet på dagen var det 70 medlemmar i gruppen, tre dagar senare 250. Detta var i april. I dag är många hundra spelmän i alla åldrar, från hela landet med i detta digitala spelmanslag.

Konceptet är enkelt, medlemmarna underhåller sig

själva – precis som på spelmansstämmorna. Man spelar in och lägger ut låtar på video, som ljudfiler eller i notform. Man diskuterar låthistoria och har haft frågesport och digitala låtstugor där medlemmar lärt ut låtar. Man tipsar om digitala kurser och konserter och hjälper varandra med tekniken. Många gör sina första videoinspelningar genom Det virtuella spelmanslaget.

– Det var uppenbart att det fanns ett stort behov för många av oss att få tillbaka det sammanhang och den gemenskap som vi hade runt folkmusiken – om ändå i ett annat och helt nytt format. Nu finns ett ställe där vi kan träffas och umgås och dela med oss av vår musik och inspiration, menar Lisa Chambers.

Det låter som ett spelmanslag som har alla möjligheter att leva vidare efter det att viruset är borta.

Peter Ahlbom

ETT JUBILEUMSÅR I DIREKTSÄNDNING

Stallet Världens Musik fick göra om hela sin planering för jubileumsåret 2020 när pandemin slog till. Den stockholmska folkmusikscenen riktade sig in på digitala webbsändningar och lyckades nå tusentals med sitt motto Live! Intimt! Nära!

Året 2020 skulle vara speciellt för Sveriges mesta scen för folkmusik från hela världen. Det vankades 20-årsjubileum och förutom en stor jubileumsdag den 10 november ingick en rad födelsedagskonserter, seminarier och firanden i planerna. De hade smidits tillsammans med de eldsjälarna som har varit med från starten för 20 år sedan: Ale Möller, Lotta Johansson, Lars Farago samt Stallets ljudtekniker Tomas Bergström och Pawel Lucki.

Den 12 mars, två dagar innan den av Stallet producerade Folk & Världsmusikgalakonserten på ett utsålt Musikaliska i Stockholm, kom de oroväckande rapporterna om coronaviruset. Frågorna hopa-

de sig: ska allt ställas in? Gemensamt togs beslutet att flytta galan till Stallet och samtidigt livestreama den inför en liten inbjuden publik.

Detta blev startskottet för en snabb omställning till en digital verksamhet som sköttes av Stallets egen personal.

– När den första krisen hade lagt sig lärde vi oss allt vi kunde om livestreaming, tekniska förutsättningar, olika plattformar, vi provsände och testade och när det väl var dags för första konserten med Symbio i april var responsen enorm. Vi insåg hur mycket det betyder för vår publik men även för oss – att hålla kontakten och mötas, även om det bara är digitalt, säger

Födelsedagskonserten #Stallet20 livestreamades. På scen 10 november 2020 stod Anna & Ale Möller med Vänner.



Foto: Peter Bothén

verksamhetsledaren Peter Bothén.

Nyckeln för Stallet var att förmedla mottot LIVE! INTIMT! NÄRA! även till soffan. Med framför allt god kvalitet på sändningarna, varierat program och att bjuda in publiken till att vara delaktig genom aktiv kommunikation före, under och efter konserterna. Och det har lönat sig: i slutet av det minst sagt omtumlande året ligger tittarsiffran för Stallets webbsändningar på över 70 000.

Publikens uppskattning har delats av musikerna själva som längtade efter att spela och interagera med lyssnarna. Sam-

tidigt som vårbiljetterna återbetalades, programmet pusslades om, förbereddes Stallet för en smittsäker höstsäsong med max femtio i publiken.

– För att förbättra kvalitén på livesändningarna ännu mer slöt vi avtal med musikern och filmaren Petter Berndalen om att streama tio av höstens konserter. Förutom det kunde Stallets samarbetspartners som Re:Orient, Malmö Folk och andra aktörer använda Stallet som en plattform att nå ut till sin publik. Vi bjöd även på en rad utomhuskonserter i samarbete med Haninge kommun.

» Jubileums-konserten blev en fantastisk födelsedags-present «

Jubileumsåret blev inte som tänkt och födelsedagen 10 november som skulle firats med pompa och ståt med publik fick också ändras i sista minuten då nya restriktioner trädde i kraft. Pandemin till

trots blev även denna sista minuten-omställning värd besväret:

– Den livesända jubileums-konserten med Ale & Anna Möller med vänner blev till slut en fantastisk födelsedags-present som verkligen speglar allt det som Stallet står för och värnar om, framför allt nu i coronatider: starka upplevelser, hög kvalitet, mångfald och känslan av att vara LIVE! INTIMT! NÄRA! även på distans.

Jubileumskonserten och de andra livesända konserterna finns förstås fortfarande att ta del av via Stallets youtubekanal [stalletfilm](#).



Foto: Peter Bothén

Symbio i en livestreamad Stallet-konsert den 18 april 2020.

FOLKHJÄLTE PETTER BERNDALEN

Pandemin ledde till ett platsbyte för Petter Berndalen. Han satsade allt på live-sändningar, trots att det var oprövd mark, och köpte ny utrustning för sina sparpengar. Chans-tagningen har lönat sig på flera plan.

I två år hade slagverka-ren Petter Berndalen repat inför en stor festival i Dublin. Han hade verkligen gått all-in och nu var allt klart – då kom Coronan och satte P för alltihop. Ingen festival – faktiskt har Petter inte haft en enda spelning sedan mars månad. Nu är inte Petter den som blir rädlös inför risken att bli brödlös. Gunnar Brandin ringde från Boda Hembygdsförening – han vägrade att ställa in sommarens konsertserier. Han ville streama och bad Petter ta hand om alltihop.

– Jag hade inte gjort något sånt förut, jag har min studio och jag kan klippa film men jag hade inte en aning om vad jag skulle göra. Jag sa ja ändå.

Peters livsfilosofi är att om man går in maximalt i någonting så blir det ändå till slut något bra. Så han spenderade hela arvudet, tömde sparkontona inför sommaren och lade det på ny utrustning.

– Det var ju en ren chansning, säger han. Min sambo sa åt mej att köra på, men jag visste ju inte om jag någonsin



foto Petter Cohen

skulle ha användning för alla grejor igen.

Men den satsningen ångrar inte Petter i dag. Produktionen från Boda blev bra och stenen var satt i rullning. Sedan dess har Petter haft bortåt 50 uppdrag av skilda slag. Det har blivit som ett nytt jobb, säger han, det är till och med nästan mer uppdrag än vad han skulle haft som musiker ett vanligt år.

I december sände han KMH:s julkonsert och det är nog den produktion han är mest nöjd med, säger han. Ett annat roligt uppdrag var att få spela in i Benny Anderssons studio. Dagen därpå livesände han en föreläsning om människohandel. Olika uppdrag, nya erfarenheter.

Att förbereda sig ordentligt är ett bra tips för att få till ett bra resultat, menar Petter. Han förvarnar alltid sina uppdrags-

givare att han behöver flera timmar på att förbereda sig på plats. Ägna gärna mer tid åt att få till ett riktigt bra ljud. Samma sak med ljuset, det finns i dag lampor att köpa som inte kostar mycket men som ger ett bra resultat. En lampa framför, fyllnadsljus från sidan och så en lampa bakom motivet. Då blir det supersnyggt.

Att vara musiker i botten underlättar i det nya arbetet, menar Petter. Känslan för tajming och tempo, sådana saker. Och att han nu får vara involverad i musikproduktioner utan att stå på scen är ändå inspirerande.

– Det blir som att vara en extra medlem. Jag skapar på samma nivå som musikerna, väljer färger, ljus, det är tillfredsställande för mig och det är häftigt att få det förtroendet.

Peter Ahlbom

FOLKHJÄLTE GÖTEBORG FOLK FESTIVAL

Arrangörsföreningen Folka med projektledaren Josefin Edensvärd i spetsen ställde om till digitalt när de ursprungliga planerna grusats. Resultatet blev en festival med internationella artister, exklusiva konserter och mycket bättre tillgänglighet.



Göteborg Folk Festival föddes 2019. Premiäret gick fint och alla i den färskva arrangörsföreningen Folka såg verkligen fram emot en ny festival, tillsammans med Folkmusik-kaféet och Konstepidemin, hösten 2020. Men då slog coronapandemin till och ändrade förutsättningarna totalt. Deprimerande förstås – men går det inte att göra på det vanliga sättet får man väl göra på något annat. Teamet skapade en festival som på sätt och vis blev ännu bättre än originalet.

Josefin Edensvärd är projektledare och initiativtagare. När pandemin tog fart fick hon och teamet ställa om alltihop till en digital festival och ladda om.

– Det gick ganska snabbt ändå, säger hon. Vi kom på att nu kunde vi ju boka vilka artister vi vill i hela världen!

Därmed kunde tredagarsfestivalen bland annat bjuda på en exklusiv livestreamad konsert med festivalteamets favoriter Vishtèn från Kanada, direktsänd enkom för Göteborg Folk Festival.

Det blev också streamade konserter från Estland och Armenien, förutom de livekonserter som kunde genomföras under festivalhelgen i september, med corona-avstånd och allt.

– Det blev dyrare med all teknik, säger Josefin. Men i och med att vi körde festivalen trots allt fick vi behålla de bi-

drag vi sökt. Och vi kunde göra om vissa poster och flytta pengar. Vi kunde ge artisterna högre gage och vi kunde boka fler band än vi kunnat göra annars.

Under hösten drog de också igång World Sessions på ett kafé i Göteborg. Plats för jam och häng med likasinnade. Sex sessions ägde rum under festivalen och dessa sessions har fortsatt hela hösten – i slutet på året enbart digitalt i form av låtkurs med umgänge på nätet efteråt.

– Det har varit en fantastisk uppslutning, säger Josefin. Vi kommer också att öppna upp World Sessions ute i regionen så att vi blir mer tillgängliga också på landsbygden. Jag är själv från en liten by så jag känner extra mycket för det.

Och just den digitala tillgängligheten är nog det Josefin är mest nöjd med efter årets festival.

– Vi har fått större förståelse för vad tillgänglighet betyder för alla som inte kan komma på en konsert. Folk med tinnitus kan sitta hemma och ha möjlighet att själva bestämma ljudvolymen. Hela världen kan ta del av konserterna. Till och med om man har Corona kan man vara med! Så vi kommer att livesända även nästa år, oavsett vad som händer.

Peter Ahlbom



Foto: Johannes Bergill

Bilden tagen vid in-vigningen av den allra första festivalen 2019.

BRANSCHFUKOST ONLINE!

Söker du inspiration, nya kontakter, samarbetspartner eller vill du bara äta frukost i trevligt sällskap? I vår kommer nya möjligheter att delta i branschfrukostträffar.



Branschfrukostträffar i de fyra städerna Umeå, Stockholm, Göteborg och Malmö drog igång hösten 2019 tillsammans med ett stort antal medvärdar ur det fria musiklivets flora. När så var möjligt hölls Branschfrukost i samband med något större evenemang som Manifestgalan, Umefolk och Folk & Världsmusikgalan. Från mars 2020 ställdes träffarna om till onlineversioner där vi sågs via Zoom under våren och hösten, något vi fortsätter med till dess det åter är säkert att mötas. Att ses online har öppnat möjligheten för alla att delta, oavsett var i landet (eller utlandet) en bor, därför kommer vi även i fortsättningen att behålla vissa av träffarna digitala.



Konceptet är enkelt, RFoD bjuder in och leder de flesta av frukostmötena som inleds med en presentationsrunda. Därefter pratar vi fritt om det vi har på hjärtat för dagen och utbyter tankar och erfarenheter med varandra, oftast blir det samtal om något som är dagsaktuellt.

Deltagarna utgör ett tvärsnitt av musikbranschen med

artister, bokare, producenter, arrangörer, företrädare för olika branschorgan, representanter för myndigheter med flera, tack vare mängden medvärdar och den bredd de tillsammans utgör.

Välkommen på Branschfrukost under våren. Evenemangen och info om hur du anmäler dig hittar du bäst på Facebook!

REGIONALA ARRANGÖRSTRÄFFAR

En helg späckad med samtal, mat och konsert. Arrangörsträffarna innebär informations- och kunskapsutbyte över genregränser.



Arrangörshelgerna hålls lördag-söndag, från lunch till lunch med kostnadsfri övernattningsprogram. Programmet består av att arrangörerna, inom sin

egen genre, får tid att träffas tillsammans med sitt riksförbund. Vi möts även i tvärgrupper där det inte nödvändigtvis är samma genre. Det blir inspirerande föreläsningar och självklart musikaliska inslag.

Träffarna arrangeras av RFoD, Svensk Jazz, Kammar-

musikförbundet och RANK i samarbete med Kulturens Bildningsverksamhet.

2020 hann det anordnas en träff i Bollnäs och en i Malmö innan corona anlände till Sverige. Nu planeras inte mindre än tre träffar på olika håll i landet hösten 2021. Datum och orter meddelas under våren.

Lira startades i samarbete med folkmusikfestivalen i Falun 1994 och drivs sedan 2001 av en självständig redaktion i Göteborg.



För att hela världen svänger

Lira är Sveriges ledande musiktidning med fokus på folkmusik, jazz och världsmusik. I mer än 25 år har vi guidat, tipsat och underhållit musiknyfikna med aktuella reportage, intervjuer och recensioner.

Med en prenumeration får du fyra matiga nummer per år.

Häng med du också!

Vårnumret ute nu! www.lira.se



Mikael Lindström,
Erik Larsson och
Pär Erlandsson står
bakom Folkgävlar.

DE ARRANGERAR KONSERTER FÖR SIG SJÄLVA – OCH FÖR ANDRA

Folkgävlar heter en av våra färskaste folk- och världsmusikarrangörer. Namnet för helt korrekt tanken till Gästrikland där Mikael Lindström, Erik Larsson och Pär Erlandsson 2019 startade sin förening. Med framför allt ett syfte – att arrangera konserter med artister de själva vill lyssna till.

För att säkerställa att målsättningen verkligen uppfylls har föreningen inga andra medlemmar än de tre personerna i styrelsen.

Nu finns det förstås fler skäl till att bilda en arrangörsförening.

– Vi vill kunna göra precis vad vi vill men vi vill också samverka med andra och på sikt kunna erbjuda lite nya, oväntade saker. Ta in lite alternativa akter, få folk att gå på

saker som de normalt inte gör, säger Erik Larsson.

Och premiäråret 2019 gick fint. Ett halvdussin konserter i Gävle och Ockelbo hann det bli innan pandemin satte P för verksamheten. Alltid i inhyrda lokaler, ofta i samverkan med andra föreningar, studieförbund eller liknande.

– Allt var självfinansierat första året. Vi skulle kunna gjort fantastiska saker med en massa bidrag men vi ville visa

att vi kunde stå på egna fötter! Det gick jämnt upp. Men vi hade aldrig klarat detta utan alla fina föreningar och organisationer som vi samarbetat med!

Och 2020 var det tänkt att verksamheten skulle växa.

– Vi hade väl lite mer struktur på planeringen för 2020, säger Erik. Det dök upp några fina möjligheter likväl som saker vi själva planerade. Vi hade tänkt satsa lite mer, men vi in-

såg ju snabbt att det inte skulle gå.

Crossoverprojekt och på sikt mer oväntade arrangemang som boksläpp och konstutställningar i samband med musikevenemangen hör till det arrangörerna vill satsa på. Varför bara en kulturupplevelse när man kan få två? Kontakter är redan tagna inför den coronafria framtiden, när den nu kommer. Marknadsmässigt har Folkgävlar hittills arbetat både digitalt och analogt.

– Vi har lyckats bra i digitala kanaler men har också lekt tapetserare med affischer vilket uppmärksammats på många ställen. I synnerhet av dem som inte har så stor digital närvaro och som tillhör vår målgrupp. Att sätta upp affischer är en så enkel men kraftfull sak att göra.

Att affischer fungerar visade sig när Thuva Härdelin från RFoD kom på besök. Hon hann inte mer än av tåget förrän hon trampade på en av Folkgävlar affischer på perongen.

Under pandemin ligger Folkgävlar nere. Att streama överlåter man till föreningar som är bättre på det. Att söka

» Vi vill kunna göra precis vad vi vill men vi vill också samverka med andra och på sikt kunna erbjuda lite nya, oväntade saker «

krisstöd är inte heller aktuellt, det här är en ideell förening som utan lokal inte har några fasta kostnader.

– Det värsta som kan hända för oss är att vi inte gör något alls – och det drabbar ju ingen, som Erik säger.

Men så klart ser de fram

mot att få börja arrangera konserter igen. Gärna med unga grupper som förband, något som är vanligt i den rockvärld flera i gruppen är vana vid men inte så etablerat i folk-musikvärlden. Men när de kan börja jobba med konserter igen är förstås oklart.

– Min personliga gissning är att även om man efter årsskiftet lättar på restriktionerna så kommer arrangörernas dragningskraft på publiken gravt ha skadats av pandemin, säger Erik.

– Det påverkar förstås ekonomin, alla kalkyler sätts ur spel. Det kan bli problem om man inte vill slå hål på en bransch som varit bra på att inte gagedumpa. Det kommer att behövas ett nytt arbetssätt från alla parter, inte minst finansierarna.

Peter Ahlbom



Ale Möller Trio med Mats Öberg, Olle Linder och Ale Möller spelade i Ockelbo under premiäråret.

STRÄNGAR OCH RÖR LÄNGTAR EFTER FYSISKA TRÄFFAR

Han är jazzflöjtisten som började spela folkmusik och sedermera blev ordförande för Linköpings Studentspelmanslag Strängar och Rör. Tor Olofsson jobbar hemmavid i pandemitider och tar en paus från jobbet som mjukvaruutvecklare för att berätta om studentspelmanslagets verksamhet.

Foto: Alice Elmdehl

– Under 2020 hade vi några vanliga rep innan restriktionerna kom. Sen blev det rep på Zoom och när restriktionerna lyftes lite grann kunde vi ha fysiska träffar igen. Nu är vi tillbaka online.

Spelträffarna över Zoom har ett tydligt format för att få jammen att fungera.

– På Zoom blir det mest att en person åt gången lär ut en låt och att alla andra är mutade. En person spelar och hörs, och så får man spela till den personen var för sig.

Detta funkar visserligen okej, men Olofsson längtar till bättre tider. Han nämner hängnet vid sidan av musiken som en viktig del för spel-

manslagets sammanhållning.

– Det är ju svårare att verkligen umgås över Zoom, med fördröjningen som händer vid gruppsamtal till exempel. Och för att hålla föreningen vid liv är det viktigt att försöka engagera medlemmarna och träffas regelbundet. Att det blir jam ... och kanske baka pizza och äta tillsammans!

Sina fysiska spelträffar brukar Strängar och Rör vanligtvis ha i ett klassrum på Linköpings Universitet. Föreningens nu aktiva medlemmar har alla en koppling till universitetet som tidigare eller nuvaran-



Foto: Privat

de studenter, men detta är inte ett krav för att få vara med. Ingen övre åldersgräns finns heller för de som vill spela i laget.

Vilken musik spelar ni mest?

– Det är allra mest svensk folkmusik, med fokus på östgötsk folkmusik. Men vi spelar också lite musik från andra delar av världen ibland, till exempel om vi har med utbytesstudenter som lär ut någon låt från en annan tradition.

Vad är Strängar och Rørs viktigaste uppdrag?

– Vi finns för att hålla folkmusiken vid liv! Det är kanske inte den musikgenren som är mest populär bland ungdomar och folk som växer upp i dag. Så vi vill hålla den kulturen levande, och sprida den utanför vårt spelmanslag genom att spela offentligt och att spela till dans.

Sunniva Brynnel

I KORTHET: LINKÖPINGS STUDENTSPELMANSLAG

2021 fyller Linköpings Studentspelmanslag tjugo år. De får ekonomiskt stöd och pepp av ideella ungdomsföreningen Folk You som beskriver sin verksamhet så här: "Med folklig musik och dans stöttar vi ungas organisering för att bygga ett demokratiskt och inkluderande samhälle. Genom ung folklig kultur vill vi ge en röst och möjligheter åt unga människor!"

FOLKMUSIKER MOT RASISM STRÄVAR EFTER ETT BRETT NÄTVERK

2017 startade ett gäng musiker i Göteborg en lokal falang till nätverket Folkmusiker mot rasism. Föreningens kassör Hilda Ekstedt berättar vad som händer inom föreningen just nu.

– 2020 har ju varit ett undantagsår. I och med pandemin har vi tappat både lite fart och engagemang tyvärr. Man kan ju göra saker digitalt, men vi var precis på gång med ett styrelseskifte när pandemin kom och så blev det ingen ordentlig överlämning. Men nu i dagarna hade vi ett superbra extrainsatt årsmöte där vi valde en ny styrelse och vi siktar framåt mot 2021!

Nätverket Folkmusiker mot rasism (tidigare Folkmusiker mot främlingsfientlighet) har funnits sedan 2010.

– När nätverket startade ville man göra en tydlig poäng av att folkmusik inte handlar om rasism, nazism eller nationalism. Den kopplingen finns där för en del som inte håller på med folkmusik.

Hilda Ekstedt betonar att det finns en starkt inkluderande och nyfiken känsla hos merparten av Sveriges folkmusiker, unga som äldre.

– Det är väldigt få av oss som har den tanken. Svensk folkmusik handlar för mig inte om att bevara Sverige svenskt, utan att vi tycker det är jätte-



Foto: Alon Dymesluis

Folkmusiker mot rasism under en demonstration i Göteborg 2017. Hilda Ekstedt syns med saxofon, jeansjacka och glitter.

coolt med den svenska folkmusiken och är samtidigt lika intresserade av andra folkkulturer och traditioner. För att det är berikande.

Sedan föreningen i Göteborg startade har en stor del av gruppens aktivitet bestått i att medverka på och organisera demonstrationer i musikens tecken. Hilda själv är saxofonist.

– Vi började med att demonstrera mot Sverigedemokraterna och Nordiska motståndsrörelsen. Vi drev demonstrationer och spelade musik under demonstratio-

nerna och i såna sammanhang. Det blev ju en väldigt tydlig aktion. Men vi har också försökt bredda verksamheten och inte bara synas på demonstrationer, utan vill jobba för att göra själva folkmusikmiljön bredare. Det känns som att den i sig är ganska vit och homogen, och det finns en problematik i det om man vill vara en antirasistisk rörelse.

Just nu söker Folkmusiker mot rasism i Göteborg fler aktiva medlemmar.

– Vi har en massa ny pepp och energi i föreningen! Men vi letar fortfarande efter personer som är intresserade av att engagera sig – helst unga men alla åldrar är välkomna! Alla som vill vara med och förändra och driva saker. Vi vill att nätverket ska vara så brett som möjligt.

Sunniva Brynnel

I KORTHET: FOLKMUSIKER MOT RASISM

Folkmusiker mot rasism i Göteborg har bland annat arrangerat en antirasistisk utbildning med politiska aktivisten Wendy Francis och ett panelsamtal under Göteborg Folk Festival 2019. Panelsamtalet finns fortfarande att se på Göteborg Folk Festivals Facebooksida.

UNG OCH AKTIV INOM FOLKKULTUR?

Är du ung och sysslar med folk- & världsmusik, folkdans eller folkkultur som slöjd eller hantverk? Saknar du likasinnade och organisationer som sysslar med det du vill, eller pengar till att genomföra dina idéer?

SVARET ÄR FOLK YOU!

Det här får du ut av att gå med i, eller starta upp en Folk You-förening:

- Årligt verksamhetsbidrag till din förening
- Möjlighet att söka våra projektbidrag till din förenings drömprojekt
- Hjälp med föreningsadministration
- Ett kontaktnät och möjlighet att samarbeta med föreningar över hela landet

HÖR AV DIG!
WWW.FOLKYOU.SE

FOLKYOU
FOLKKULTUR FÖR UNGA

ETHNO FEST!

Celebrating 30 years of Ethno!



A two day international music festival featuring:

Världens Band, Spöket i Köket, Nano Stern & Mattias Pérez, Frifot,

IPA Collective, Ethno in Transit, Lidija Dokuzovic trio, Ethno Sessions, First Ethno Band, Workshops, Mini-Vethno, Jams, Open Stage, Food festival, and much more

Rattvik, Sweden | 9 & 10 July 2021

Get your tickets at www.ethnofest.se



Nästa gång behöver du inte titta på...

Studieförbundet Bilda jobbar aktivt för att främja folkmusiken och dansen i Sverige. Vi vill ge alla chansen att delta i ett blomstrande folkmusikliv!

Möt oss på Umefolk, Delsbostämman, Ethno, Norrköpings folkmusikfestival, Korrfestivalen, Bingsjöstämman med flera!

www.bilda.nu/folkmusik



RFoD jobbar för och med
arrangörer
musiker
dansare
pedagoger
publiken

BLI MEDLEM!



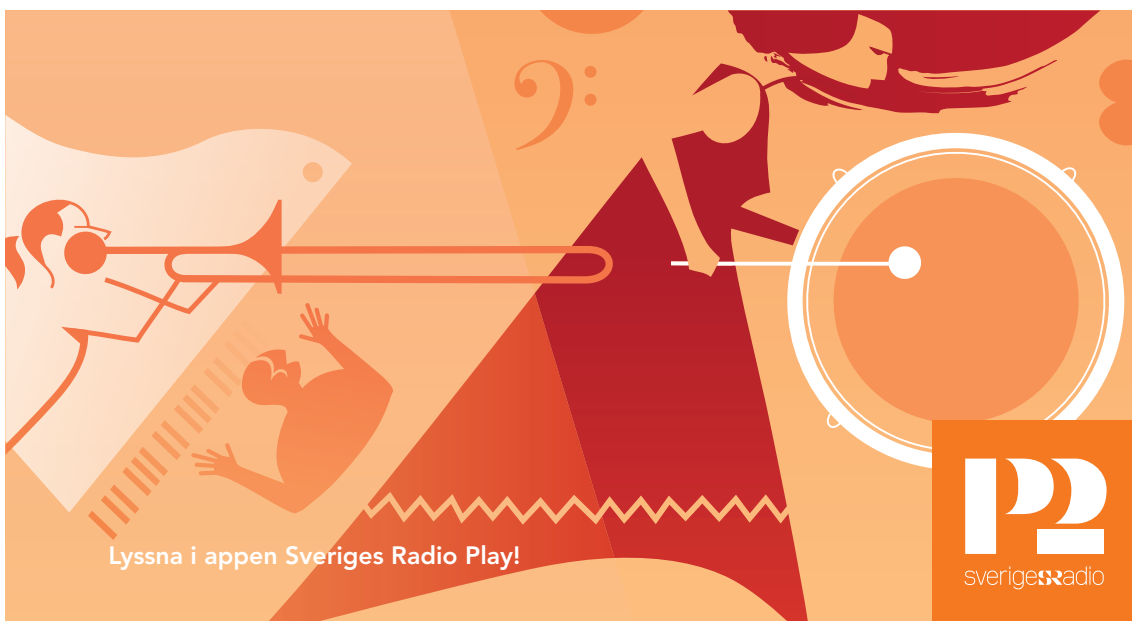
RFoD

Riksförbundet för
folkmusik & dans

riksforbundetforfolkmusikochdans www.rfod.se

FOLKMUSIKEN I P2

Hela världens visor, beats och traditionsmusik



Lysna i appen Sveriges Radio Play!

P2
sverigesradio



www.mixmusik.com



KULTURENS
studieförbundet för kulturutövare
kulturens.se

OGRÄS STREAMING-STUDIOS ODLAR EN EGEN KONSTFORM

Musiker strandade i karantän i Marseille spelar medan böldpesten härjar. Ur den konserten uppstod Ogräs Streamingstudios som gör livestreams och utbildar kulturarbetare i grunderna.

När vi i Ye Banished Privateers i mitten av mars insåg att vi inte skulle kunna genomföra vår tänkta releasekonsert med publik bestämde vi oss som många andra för att live-streama i stället. Vi hade inte gjort något liknande förut men jag var peppad och tog på mig projektledarrollen tillsammans med Jonas Nimrodsson, som egentligen var bokad som ljusdesigner på den ordinarie konserten. Den tekniska produktionen gjorde Ynk Produktion, samt ljudtekniker från Umeå Folkets Hus där konserten ägde rum. Bandet byggde upp en enorm scen föreställande skeppsvrak på en strand i Marseille där det sista utbrottet av böldpest i Europa ägde rum år 1720, och byggde konserten kring att vi strandat där och nu sitter i karantän.

Efter den större streamen hörde många av sig till mig och Jonas för att fråga hur vi gjort och vi blev sugna på att



Jonas Nimrodsson är andra halvan av Ogräs Streamingstudios.

lära oss mer. Nörda in på tekniken och utforska möjligheterna för streaming nästan som en konstform, att lämna de vanliga scenerna och ta publiken in i rummet med musikerna. Det i kombination med insikten att det nog inte skulle bli ett vanligt år sett till kulturarbete och att vår respektive försörjning (jag som musiker, Jonas som

ljusdesigner) låg risigt till, ledde till att vi startade Ogräs Streamingstudios. Sedan i våras har vi gjort många live-streams med band och organisationer där vi

samarbetar hela vägen från koncept till sändning, vi har även utbildat andra kulturarbetare i grunderna för streaming med fokus på det konstnärliga.

Vi testar oss fram i jakten på en organisk upplevelse där tekniken är en del av det konstnärliga i stället för ett hinder. Streaming var inte något tillfälligt som pågick under våren, det är en del av vardagen vare sig vi vill eller inte. Ingen av oss anser att streaming kan ersätta en IRL

konserterupplevelse, men det förblir nog ett komplement även efter pandemin. Det går ju att nå så många och så långt, och vi vill göra det snyggt!

Magda Andersson

Magda Andersson är sångerska och gitarrist i piratfolkbandet Ye Banished Privateers samt solo-projekt med svensk vispop.



» Vi testar oss fram i jakten på en organisk upplevelse där tekniken är en del av det konstnärliga i stället för ett hinder «

KLUBB SAM VÄLKOMNAR ALLA GENRER

Småskalig akustisk musik – det utgör fundamentet för Klubb SAM. Men föreningen i Östersund strävar efter ett brett utbud och håller dörarna öppna också för det elektriska. Nu startar klubben om med ny organisation och lokal för att komma ännu närmare publiken.

I mer än femton år har Klubb SAM i Östersund arrangerat den småskaliga, akustiska musik som återfinns i namnet. Småskaligt är också en relevant beskrivning av föreningens ledning där ordföranden Martin Sundin i dagsläget är en av få aktiva. Men det ska bli ändring på det med en ny styrelse och en ny lokal, hoppas Martin.

Klubb SAM har cirka 180 medlemmar och gör 15–16 konserter ett normalt år. Man strävar efter ett brett utbud där all typ av akustisk musik är välkommen, oavsett genre. Så står det på hemsidan och under årens lopp har Klubb SAM också haft många stora, svenska och internationella artister på besök. Numera även elektrifierade. Att stödja och stimulera det lokala

musiklivet ingår också i det man vill göra.

Klubben öppnade 2004, då i något som hette Potatisbaren dit lokala musiker kom för att slippa spela på pubar och barer där musiken kanske inte var det centrala. Och när länsmusiken, Estrad Norr, gick in med ett startbidrag kom Klubb SAM också igång med konserter med turnerande, professionella musiker.

Norra Station heter den nya lokal där Klubb Sam nu flyttar in. Ett café med rättigheter där Martin Sundin hoppas kunna börja köra konserter lördagkvällar, men där också det lokala musiklivet återigen ska känna sig välkommet.

– Lokalen ligger centralt i Östersund, säger Martin. Med en fast lokal som är lite mindre kan man också tänka sig att det

ska bli mindre avstånd mellan arrangörer och publiken, det kanske blir lättare att få folk att engagera sig i föreningen då.

Klubb SAM har stöd från kommunen och Kulturrådet. Från regionen går det att söka ett engagemangsbidrag vilket klubben också oftast får. Men Martin efterlyser ett större samarbete med den regionala musikinstitutionen Estrad Norr.

– Jag känner att jag saknar ett bättre samarbete med dem. Det är som att det inte riktigt finns nåt samarbete mer än att de ger det här bidraget till olika evenemang. Det vore kul att kunna få vara med och tycka till när de ska bestämma sig för sitt utbud, till exempel.

Många konsertarrangörer försvinner varje år och det är ett bekymmer för musik-

scenen i landet. Arrangörer borde få ett starkare stöd av samhället, menar Martin.

– En variant är att professionalisera arrangörsledet. Det ställs alltmer höga krav på musikföreningar med alltmer jobb som krävs, bland annat med att söka olika bidrag och redovisa verksamheten, samtidigt som arrangörsledet tunnast ut. De föreningar som fortfarande är aktiva bör ges större muskler till att ha folk anställda för att säkerställa att det finns ett bra utbud av konserter med stor mångfald.

– Tittar man på jazzklubben här i Östersund så är de flesta över 70 år och de har svårt att hitta nytt folk. Jag är också med i en annan förening, knu-

ten till Kontaktnätet. Där ser man också allt färre spelställen som är igång. Samtidigt som det finns allt fler bra artister.

Martin ser fram mot att pandemin ska släppa sitt grepp om landet och musiklivet. Han funderar på om klubben kan starta i liten skala i sin nya lo-

» Man får hoppas att folk ska känna ett sug efter att komma ut och lyssna på musik igen «

kal och även streama konserter. Inga konkreta planer ännu men man har en uppskjuten bokning med Liliana Zavalas Beat Company som Martin hoppas få till så snart det går.

– Man får hoppas att folk ska

känna ett sug efter att komma ut och lyssna på musik igen.

På frågan om personliga favoritkonserter nämner Martin tre artister som också är ett exempel på spännvidden inom föreningen. Indiepopbandet Amason som förstas drog fullt hus för några år sedan, ett besök av Nils Bergs Cinemascope (som komponerar musik till gamla musikklipp på Youtube) och så The Tallest Man On Earth, singer/songwritern Kristian Matsson

från Leksand, som Martin hittade på MySpace och tog till Östersund innan det stora, internationella genombrottet. Hans första gig norr om Dalararna, berättar Martin.

Peter Ahlbom

Amason på Klubb SAM i Östersund.

Foto: Martin Sundin



FINURLIGA FOLKHJÄLTAR!

Ett sådant här eländigt pandemiår behöver vi få glädjas av musik, så mycket mer än vanligt. Därför vill Folk & Världsmusikgalan denna gång uppmärksamma alla uppfinningsrika glädjespridare i våra led, alla ni som gjort den sociala distanseringen uthärdlig. Några kommer att hyllas särskilt på galan men alla ni som föreslagits till pris är förstas hjältar för någon därute. Tack för att ni finns!

Peter Rousu, Storstan Street Brass, Bingsjöstämman, Arya Aramnejad, Emma Björling, My Kullsvik, Flamenco fredag, Samantha Ohlanders, Lena Jonsson, Pari Isazadeh, 232 Strängar, Ba Balance, Süperstar orkestar, Jenny Gustafsson, Sofia Thelin Edgren, Lisa Chambers, Korröfestivalen, Lynx Ensemble, Boda hembygdsförening, Det stora allspelet, Ogräs streamingstudio, Den digitala Delsbo-

stämman, Klubb Sam, Ida Hellsten, Maine Coon Trio, Gitte Pålsson, Stämman i Stormnäs, Stallet Världens musik, Lars Lindkvist, Joel Bremer, Bilda Folk & Folkmusikens hus, Räfven, Tania Wayra, Idas Apolonia, Thomas Fahlander, Magnus Lundmark, Josefin Edensvärd, Ida Gustafsson, Greta Get, Konserten Ornungasjön, Minna Weurlander & Pomona stråkkvartett, Norrköpings

folkmusikfestival, Fornfela – Kristin Svensson, RFoD, Nordic Harp Meet, Tanya Lohse, Ornungastämman, Mia Marine Fiddle Academy, Distanserz, Robin Cochrane, Erik Ask Uppmark & Anna Rynefors, Carolina Calderón, Petter Berndalen, Jorge Alcaide, Jennikel Andersson, Louisa Lyne & Di Yiddishe Kapelye, Brasse Lars Kanten, Det virtuella spelmanslaget, Spelmanssafari och Digistämman.

Foto: Heshan Perera

FOLKMUSIKENS HUS RÄTTVIK

* DALARNAS FOLKMUSIKCENTRUM *

Konserter Spelmansstämmor Turnéer
Kurser Föredrag Ethno-lägret
Fiol-databasen Arkiv Utställningar
Barn- & ungaverksamhet
Regionalt uppdrag för folk- & världsmusik
Söndagsdanser Folkbildning



www.folkmusikenshus.se

TOBOKURSERNA 2021/2022 NYCKELHARPA FOLKDANS FIOL SÅNG

www.esitobo.org

TOBO
ERIC SAHLSTRÖM
INSTITUTET

Musik Hallandia erbjuder ett brett utbud av musikupplevelser – allt från festivaler och konserter till musikprogram och aktiviteter för barn och unga. Vi har något för alla, helt enkelt.

musikhallandia.se

MUSIK HALLANDIA
EN DEL AV REGION HALLAND

Sveriges
Spelmäns
Riksförbund

Traditionell musik
sedan 1947

www.spelmansforbund.se

TACK FÖR I ÅR!

Projektledare: Thuva Härdelin
/Riksförbundet för Folkmusik och Dans
Koordinator: Christian Cuadra
Ansvarig seminarier: Anna Åhlin Orwin
/Kulturens Bildningsverksamhet
Marknadsföring: Streetlight Motion
Videoproduktion: Streetlight Motion

Programtidningens redaktion:
Peter Ahlbom
Ina Flid Fridell
Thuva Härdelin

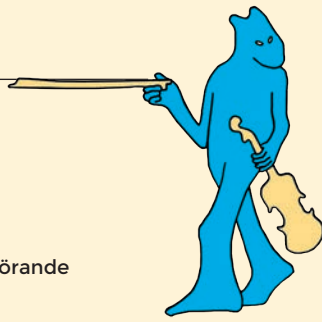
Omslag: Ivar Lantz
Layout: Henrik Strömberg
Tryckeri: United Press, Riga

Programråd: Magnus Ek, Kultur Gävleborg
Lotta Johansson, Folkmusikens Hus
Emma Johansson, Förvaltningen för
kulturutveckling Västra Götalandsregionen
Patrik Andersson Tidman, Sveriges
Spelmäns Riksförbund
Emrik Larsson, Musik Hallandia

Jury:
Nisse Blomster, ordförande
Arvid Staaf
Nadin Al Khalidi
Astrid Selling
Mirja Palo
Emil Westberg

**Galan arrangeras av Riksförbundet
för Folkmusik och Dans i samråd med:**
Folk You - Folkkultur för unga
Kulturens Bildningsverksamhet
Folkmusikens Hus
Sveriges Spelmäns Riksförbund
Eric Sahlström Institutet
Kultur Gävleborg
Musik Hallandia
Studieförbundet Bilda
Norrlandsoperan
Förvaltningen för kulturutveckling
Västra Götalandsregionen
Musik i Syd
Musik Västernorrland
Svenska Folkdansringen

Ett varmt tack till STIM som under galan delar ut det särskilda pris till
Årets Kompositör som galajury utsett en vinnare av.



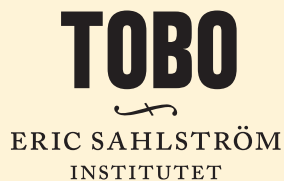
... OCH VÄLKOMNA HIT 2022!

Folk & Världsmusikgalan
2 april 2022
i Sara kulturhus,
Skellefteå

Nästa
år ses vi
här!



SAMARBETSPARTNERS



KORRÖ 20 FESTIVALEN 21

Planering pågår!

Blir det någon Korröfestival i år?
Ja! Något annorlunda men
Korröfestivalen 2021 blir av och
dessutom väldigt bra! Håll utkik och
håll vecka 29 öppen i din kalender.

Följ oss:

korrofestivalen.se  @korrofestivalen

Anmäl dig till vårt nyhetsbrev:
info@korrofestivalen.se

Tips! Korröfestivalen på Musik i Syd Channel

11 timmars livesändning från sommaren 2020
MP3 • Zornmärkesuppspelning
Hazelius/Hedin & Musica Vitae • ...samt mycket mer!

musikisydchannel.se